

REGULAMENTUL (UE) 2020/461 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
din 30 martie 2020

de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului în vederea acordării de asistență financiară statelor membre și țărilor care negociază aderarea la Uniune ce sunt grav afectate de o situație de urgență majoră de sănătate publică

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 175 al treilea paragraf și articolul 212 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

după consultarea Comitetului Economic și Social European,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽¹⁾,

întrucât:

- (1) Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene (denumit în continuare „fondul”) a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului ⁽²⁾. Fondul a fost constituit pentru a acorda asistență financiară statelor membre în urma unor catastrofe majore, ca semn concret al solidarității europene în situații de urgență.
- (2) În cazul unor situații de urgență majoră de sănătate publică, Uniunea ar trebui să dea dovadă de solidaritate cu statele membre și cu populația vizată, acordând asistență financiară pentru a ajuta populația afectată, pentru a contribui la o revenire rapidă la condiții normale de viață în regiunile afectate și pentru a limita răspândirea bolilor infecțioase.
- (3) În cazul unor situații de urgență majoră de sănătate publică, Uniunea ar trebui să dea dovadă de solidaritate și cu țările aflate în proces de negociere a aderării la Uniune.
- (4) Situațiile de urgență de sănătate publică, în special o pandemie virală declarată oficial, pot genera situații de criză majoră. Cu ajutorul fondului, Uniunea poate contribui la mobilizarea serviciilor de urgență pentru a răspunde nevoilor imediate ale populației și la refacerea într-un termen scurt a infrastructurilor esențiale deteriorate, astfel încât activitățile economice să poată fi reluate în regiunile afectate de catastrofe. În prezent, acest fond este însă limitat la catastrofele naturale care cauzează daune fizice și nu include catastrofele majore datorate riscurilor biologice. Ar trebui adoptate dispoziții care să permită intervenția Uniunii în cazul unor situații de urgență majoră de sănătate publică.
- (5) Obiectivul acțiunii avute în vedere este de a completa eforturile depuse de statele în cauză în cazuri în care efectele unei situații de criză sunt de o asemenea gravitate încât statele respective nu pot remedia situația doar prin mijloace proprii. Întrucât obiectivul respectiv nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele acțiunii, acesta poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului respectiv.
- (6) În conformitate cu principiul subsidiarității, acțiunile întreprinse în temeiul prezentului regulament ar trebui să se limiteze la situații de urgență majoră de sănătate publică. Situațiile de urgență respective ar trebui definite în funcție de cheltuielile publice necesare pentru remedierea lor.

⁽¹⁾ Poziția Parlamentului European din 26 martie 2020 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și decizia Consiliului din 30 martie 2020.

⁽²⁾ Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene (JO L 311, 14.11.2002, p. 3).

- (7) Asistența din partea Uniunii ar trebui să completeze eforturile statelor în cauză și să fie utilizată pentru a acoperi o parte din cheltuielile publice angajate pentru îndeplinirea celor mai importante operațiuni de urgență impuse de o situație de urgență.
- (8) În conformitate cu principiul subsidiarității, asistența Uniunii ar trebui acordată numai la cererea statului afectat. Comisia ar trebui să asigure tratamentul echitabil al cererilor prezentate de către state.
- (9) Comisia ar trebui să fie în măsură să ia decizii rapide pentru angajarea și mobilizarea în cel mai scurt timp a resurselor financiare specifice. Prin urmare, dispozițiile existente privind efectuarea de plăți în avans ar trebui consolidate prin majorarea cuantumului acestora.
- (10) Prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență, în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- (11) Având în vedere epidemia de COVID-19 și urgența de a aborda criza de sănătate publică rezultată, s-a considerat adecvat să se prevadă o excepție de la termenul de opt săptămâni menționat la articolul 4 din Protocolul nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat la TUE, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.
- (12) Prin urmare, Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 ar trebui modificat în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 2

(1) La cererea unui stat membru sau a unui stat aflat în negocieri de aderare cu Uniunea, denumit în continuare «stat eligibil», asistența din partea fondului poate fi mobilizată atunci când, în una sau mai multe regiuni ale statului eligibil respectiv, apar repercusiuni grave asupra condițiilor de viață, a sănătății umane, a mediului natural sau a economiei:

- (a) ca urmare a unei catastrofe naturale majore sau regionale care a avut loc pe teritoriul statului eligibil respectiv sau al unui stat eligibil învecinat; sau
- (b) ca urmare a unei situații de urgență majoră de sănătate publică apărute pe teritoriul statului eligibil respectiv.

Daunele directe generate ca o consecință directă a unei catastrofe naturale sunt considerate parte a daunelor generate de respectiva catastrofă naturală.

(2) În sensul prezentului regulament, o «catastrofă naturală majoră» înseamnă orice catastrofă naturală care provoacă într-un stat eligibil daune directe estimate fie la peste 3 000 000 000 EUR la prețurile din 2011, fie la peste 0,6 % din VNB al statului respectiv.

(2a) În sensul prezentului regulament, o «situație de urgență majoră de sănătate publică» înseamnă orice pericol de origine biologică potențial fatal sau grav pentru sănătate apărut într-un stat eligibil, care afectează grav sănătatea umană și necesită luarea unor măsuri decisive pentru limitarea răspândirii, generând o sarcină financiară publică în statul eligibil aferentă măsurilor de intervenție de urgență estimată fie la peste 1 500 000 000 EUR la prețurile din 2011, fie la peste 0,3 % din VNB al statului respectiv.

(3) În sensul prezentului regulament, o «catastrofă naturală regională» înseamnă orice catastrofă naturală care provoacă într-o regiune de nivel NUTS 2 dintr-un stat eligibil daune directe care depășesc 1,5 % din produsul intern brut (PIB) al regiunii respective.

Prin derogare de la primul paragraf, în cazul în care regiunea în cauză, în care s-a produs o catastrofă naturală, este o regiune ultraperiferică în înțelesul articolului 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, o «catastrofă naturală regională» înseamnă orice catastrofă naturală care provoacă daune directe care depășesc 1 % din PIB-ul regiunii respective.

În cazul în care catastrofa naturală afectează mai multe regiuni de nivel NUTS 2, pragul se aplică la PIB-ul mediu al regiunilor respective ponderat în funcție de proporția din totalul daunelor care afectează fiecare regiune în parte.

(4) De asemenea, asistența din partea fondului poate fi mobilizată pentru orice catastrofă naturală dintr-un stat eligibil care constituie totodată o catastrofă naturală majoră într-un stat eligibil învecinat.

(5) În scopul prezentului articol, se utilizează date statistice armonizate furnizate de Eurostat.”

2. La articolul 3, alineatele (1) și (2) se înlocuiesc cu următorul text:

„(1) Asistența se constituie sub forma unei contribuții financiare din fond. Pentru fiecare catastrofă sau situație de urgență eligibilă, unui stat eligibil i se acordă o singură contribuție financiară.

(2) Obiectivul fondului îl constituie completarea eforturilor statelor în cauză și acoperirea unei părți a cheltuielilor publice ale acestora pentru a ajuta statul eligibil să desfășoare, în funcție de tipul catastrofei sau al situației de urgență eligibile, următoarele operațiuni de urgență și de recuperare esențiale:

- (a) repunerea în funcțiune a infrastructurilor și a instalațiilor în domeniile energiei, apelor și apelor uzate, telecomunicațiilor, transporturilor, sănătății și învățământului;
- (b) furnizarea de cazare temporară și finanțarea serviciilor de salvare pentru satisfacerea nevoilor populației afectate;
- (c) securizarea infrastructurilor de prevenire și măsuri de protecție a patrimoniului cultural;
- (d) curățarea zonelor afectate de catastrofă, inclusiv a zonelor naturale, conform abordărilor bazate pe ecosisteme, dacă este cazul, și refacerea imediată a zonelor naturale afectate, în scopul evitării efectelor imediate provocate de eroziunea solului;
- (e) măsurile menite să acorde rapid asistență, inclusiv medicală, populației afectate de o situație de urgență majoră de sănătate publică și să protejeze populația de riscul de a fi afectată, inclusiv măsurile de prevenire, monitorizare sau control al răspândirii bolilor, de combatere a riscurilor grave pentru sănătatea publică sau de atenuare a efectelor acestora asupra sănătății publice.

În sensul literei (a) de la primul paragraf, «repunerea în funcțiune» înseamnă readucerea infrastructurilor și a instalațiilor la starea de dinainte de producerea catastrofei naturale. În cazul în care readucerea la starea de dinainte de catastrofa naturală nu este posibilă din punct de vedere juridic sau nu este justificată sub aspect economic, sau în cazul în care statul beneficiar decide fie reamplasarea infrastructurilor sau a instalațiilor afectate, fie îmbunătățirea funcționalității acestora, astfel încât să consolideze capacitatea de a face față unor catastrofe naturale viitoare, fondul poate contribui la cheltuielile generate de lucrările de refacere numai în limita costurilor estimate a fi necesare pentru readucerea la starea inițială.

Costurile care depășesc nivelul costurilor menționate la paragraful al doilea sunt finanțate de statul beneficiar din fondurile proprii sau din alte fonduri ale Uniunii, acolo unde este posibil.

În sensul literei (b) de la primul paragraf, «cazare temporară» înseamnă cazare care durează până când populația afectată se poate întoarce la locuințele inițiale după repararea sau reconstruirea acestora.”

3. La articolul 4a, alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Quantumul avansului nu depășește 25 % din quantumul contribuției financiare preconizate și nu depășește în niciun caz 100 000 000 EUR. După stabilirea quantumului definitiv al contribuției financiare, Comisia ține cont de suma avansului înainte de a plăti soldul contribuției financiare. Comisia recuperează avansurile plătite în mod necuvenit.”

4. La articolul 8, alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) În cel mult șase luni de la expirarea perioadei de 18 luni menționate la alineatul (1), statul beneficiar prezintă un raport privind execuția contribuției financiare din fond, împreună cu o declarație care justifică cheltuielile, indicând orice altă sursă de finanțare primită pentru operațiunile în cauză, inclusiv rambursările din asigurări și despăgubirile obținute de la terți.

Raportul privind execuția contribuției financiare prezintă, în funcție de natura catastrofei sau a situației de urgență eligibile:

- (a) măsurile de prevenire luate sau propuse de statul beneficiar pentru a limita viitoare daune și pentru a evita, pe cât posibil, repetarea unor catastrofe naturale sau a unor situații de urgență de sănătate publică similare, inclusiv utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene în acest scop;
- (b) stadiul punerii în aplicare a legislației relevante a Uniunii privind prevenirea și gestionarea riscului de catastrofe;
- (c) experiența dobândită în urma catastrofei sau a situației de urgență și măsurile luate sau propuse pentru asigurarea protecției mediului și a rezilienței în ceea ce privește schimbările climatice, catastrofele naturale și situațiile de urgență de sănătate publică; și
- (d) orice alte informații relevante privind măsurile de prevenire și atenuare luate în raport cu natura catastrofei naturale sau a situației de urgență de sănătate publică.

Raportul privind execuția este însoțit de un aviz al unui organism de audit independent, elaborat în conformitate cu standarde de audit acceptate la nivel internațional, prin care se stabilește dacă declarația care justifică cheltuielile oferă o imagine corectă și fidelă și dacă contribuția financiară din fond este legală și regulamentară, în conformitate cu articolul 59 alineatul (5) și cu articolul 60 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012.

La sfârșitul procedurii menționate la primul paragraf, Comisia efectuează o operațiune de încheiere a asistenței din partea fondului.”

Articolul 2

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 30 martie 2020.

Pentru Parlamentul European
Președintele
D. M. SASSOLI

Pentru Consiliu
Președintele
G. GRLIĆ RADMAN